

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๕๑

วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรีวรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๕ วรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ เป็นเพียงบทบัญญัติที่วางหลักทั่วไปในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มิใช่บทบัญญัติที่ให้สิทธิและเสรีภาพโดยเฉพาะ จึงไม่มีกรณีที่ถูกกฎหมายใดจะไปขัดหรือแย้ง คดีคงมีข้อที่จะต้องวินิจฉัยเพียงข้อเดียวว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรีวรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสาม หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ในคดีอาญาว่า จะยังไม่ถูกลงโทษทัณฑ์ทางอาญา และไม่ถูกปฏิบัติเยี่ยงผู้กระทำความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหาฟ้องร้อง แต่ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า จะมีการจำกัดตัดสิทธิใด ๆ ของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมิได้เลย เพราะในระหว่างที่ถูกสอบสวนหรือดำเนินคดีอาญา ผู้ต้องหาและจำเลยก็ยังสามารถรักษาเสรีภาพ ต้องถูกคุมขังในระหว่างสอบสวน และพิจารณาคดีได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งคดี เพียงแต่ในระหว่างนั้นจะปฏิบัติต่อเขาอย่างนักโทษเด็ดขาดที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้วมิได้

สำหรับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรีวรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ที่เป็นประเด็นให้ต้องวินิจฉัยในคดีนี้ นั้น หากได้มีเนื้อความให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องอย่างนักโทษเด็ดขาดไม่ กฎหมายดังกล่าวเพียงแต่บัญญัติให้ “ผู้ที่มีพฤติกรรมในทางทุจริต” เป็นลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้ที่สมัครเข้ารับตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นจะต้องได้คนดีมีคุณธรรมเข้าไปทำหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ บทกฎหมายทั้งสองมาตรานี้มิได้บัญญัติให้ถือว่าผู้ร้องเป็นผู้ทุจริตโดยไม่ต้องรอให้มีคำพิพากษาถึงที่สุดเช่นนั้นก่อน การที่นายอำเภอใช้อำนาจวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีพฤติกรรมในทางทุจริตโดยอาศัยคำพิพากษาของศาลจังหวัดขอนแก่นที่ยังไม่ถึงที่สุดเป็นเหตุผลประการหนึ่งนั้น เป็นการใช้อุปินาของนายอำเภอตามที่เห็นสมควร การใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเช่นนั้นจะชอบหรือมิชอบประการใด มิได้อยู่ในอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยในคดีนี้จึงจำกัดอยู่ที่เนื้อความของมาตรา ๔๗ ตรีวรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ว่าจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสามหรือไม่ เท่านั้น เมื่อเนื้อความแห่งบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมิได้บังคับให้ต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาอย่างผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรีวรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสาม

นายเจริญ ภัคดีชนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ